

יא-קלב, מא גא לך תחזן

שירת קינה לר' שלם אלשבזי על אביו, ר' יוסף בן אביגד בן חלפון.

ד"ר אורי מלמד

מקורות נדפסים:

1. ש' מקיטן, דיואן חפץ חיים, ירושלים תשכ"ו, עמ' שעב-שעד.
2. י' טובי, "שיר קינה לשבזי על אביו, יוסף בן אביגד", אפיקים מב (תשל"ב), עמ' 19-20, 22.
3. מ' יצהרי, הדיואן המפורש, מבחר שירת יהודי תימן, ראש העין תשנ"ב, עמ' 320-326.

נוסח הקינה

יא-קלב, מא גא לך תחזן פתיחת פיני אלמחן
 קנדתני פי קינד מרסן מחבוס ביה אהל אלפתן
 כילתני פאקד וממחן מתחירא פי אלשגן
 חזני עלא אלמחבוב אזמן כל מא ד'כרת, אלקלב חן:
 גיבני עלך, יא-נאלדי
 ד"י כאן עלמד זאידי
 מפתוי גואב כל קאצדי:

מן עאד גפתיני ויפטן סר אלפראני' נאלסן
 גיבני עלא אלגסם אלארען חין קד תראהו אנדפו:
 פז'

שונה והתנחם לבבי כמה וגונים תחביא
 על איש שהוא אבי נרבי להגות אמת כץ כצבי
 זיוו כמו נר מערבי ליל יום לא יחביא
 ידע בסוד נסתר ויען בצהול ושמחת שאגן:
 דקדק בסודות לידעה ורמז ודרשה ישפעה
 גם סוד לנפש טבעה:

זבין בסוד חזיר ושושן ובסוד מקור חיים וגן
 שם תעלה נפשו ותחן עם השריד הנאמן:
 פז'

לא לעלם פאן שכיצו להימא כאתב בעלמה דאימא
 נאלטב פיהו פאן חכימא ואיציא מנלף נאצימא
 חין מא נצל דאר אלנעימא כ'לא לגסמי האדמא
 אלהם וקע פיני ותון וטרף עיני מא הדן:
 נאלדמע סאיל מונגתי
 פי אלעשא נאלבכרתי
 בעד אלמחב, יא-חסרתי:

יא-גסם, באלהם כם תעזו: מא ד'א אלסבב פיד אקתרו:
 א'חיו, יא-קלבי, תפחן תתייר נפסד באלבדן:
 פז'

מה אעשה פי זה במכתב על הגביר הנאהב
 רק יחמה לבי ויכאב אזיל דמעותי פעב
 פי אחריו ותום ונעזב מרמס לכל עובר ושב
 תעמיד זכותו לי למען יהיה דברי נאון:
 הא-ל, חטאי בכרה
 לי את זכותו תזכרה
 אותי בחסדך נהלה:

תרגומה העברי

אוי לבי, מה-לך כי תאבל הרבית בי את היסורים
 אסרתני בכבל מהדק שאסורים בו אנשי המרי
 הותרתני לתום ומסר נבדך בעגמת הנפש
 אבלי על האהוב - נצחי בכל עת אזכר, הלב נאנח:
 אבוי לי עלך, הוי אבי
 אשר היתה חקמתך יתרה
 פוסק תשובה לכל שואל:

מי עוד לשיבני וישכיל את סוד המצוות והמנהגים
 אבוי לי על הגוף העדין עת תראהו כבר נטמן:
 פז'

שונה והתנחם לבבי כמה וגונים תחביא
 על איש שהוא אבי נרבי להגות אמת כץ כצבי
 זיוו כמו נר מערבי ליל יום לא יחביא
 ידע בסוד נסתר ויען בצהול ושמחת שאגן:
 דקדק בסודות לידעה ורמז ודרשה ישפעה
 גם סוד לנפש טבעה:

זבין בסוד חזיר ושושן ובסוד מקור חיים וגן
 שם תעלה נפשו ותחן עם השריד הנאמן:
 פז'

בחכמה היה איש פסח וקרפואה - בה היה חכם ואף מחבר תרומי שיר
 עת הגיע אל גן העדן הותר את גופי נחרב
 הדאבה פגעה בי וצערתי ומבט עיני לא שקט:
 והדמעות זרמות כגלים
 בערב ובבקר
 על האהוב, אויה לי!

אוי גופי, בדאגה כמה תתעזו: מה הסבה שבך דבקה?
 אימתי, אוי לבי, תרגעו: תמרד נפשך בגוף?:
 פז'

מה אעשה פי זה במכתב על הגביר הנאהב
 רק יחמה לבי ויכאב אזיל דמעותי פעב
 פי אחריו ותום ונעזב מרמס לכל עובר ושב
 תעמיד זכותו לי למען יהיה דברי נאון:
 הא-ל, חטאי בכרה
 לי את זכותו תזכרה
 אותי בחסדך נהלה:

נוסח הקינה

את הוא א-לה רחצו ותקפו ומשיזבו מסנאן
שור נחמי לו ופרקנו לך סרנו, רחם עלו:

פז'

יא-דאר אלאכירה, כס תקבלו! מא אלסבב די פיד חאלו
מא תערפ אלשקיץ אלמפציל מן אלדיי הו קד גחל.
ואו צות נאדאני נאעגל, מא לך תרום פי דא אלמלו
אלשקיץ במרתבתה מעין יעלו עלא כל מן ספו:
פפינ תמאת'להו אלגהול
תבקא במרתבתה תהול
ומוקפה חית' אלכהול:

אנ אלמלך פיהו מאמן, אן יוצלה חית' אלרען
תים: אלזהוראתן מעא אלפן. נור רבי מסתסן:

פז'

ספיר ואבני פז וישפה שמה מקור חיים וטוב
שמה הדר צדיק וענפו לו הא-להים יחטב
ימצא לעץ-חיים ותקפו שם יאמיר כל עץ רטוב
עם לובשי תשבץ וחשן שמה אהוב לבי צפן:

שלום מבואך האהוב
ילד אביגד החטוב
מלאך אמר-נא לכרוב:

פנו לצדיק זה ניפן כי אהבתו היא כבן
יעל למחצבו בחצו נפשו א-להים יחנן:

פז'

מא לאלחמאמי אלנים וגירף מן פוק ברגה מא נקר
ואלבדר פי אלשמס אכסר ואפקהו אדנף נפר
ואלבדר עליה קד פס אנצף מן פקדהו חברה נטר
תים: אלקלים עאזיה נאמען ואלדנן ציל פי נטן:

יא-עזבתי בעד אלמחב
דיי הו ענאיה מצטחב
אנצל עלא דאר אלרחב:

חית' אלזהוראתן אנטן ואלנור דאים מסתסן:
פי מוקפ אלזמאן תמכן ואתסא אלהם ואלדנן:

פז'

תס: נאלסלאם דיי הו בקצדי נארגו אלא אללה, סדי
יצפי גיבס קלבי נכפדי וכל מחבן פאקדי
תים: אלתילאמיד' דיי בבועדי ונברהמא אלנאחדי
מן דיא אלבלא נסלא ונאמן ואלגסם לא ילחצי חזן:

יא-עאלם אסראר גיאביה
תוציא לנא באלעאפיה
כילץ לנפסן זאכניה:

לאן גסמי קד תעדן קד צאדפה פתי' אלמחן
צארת טביעהו תפתן פי אלמהמאת אקתבן
יא-רב, אנא מן פצילד אסחן עבדד - צגיר, מא עאד פטן:

תרגומה העברי

את הוא א-לה רחצו ותקפו ומשיזבו מסנאן
שור נחמי לו ופרקנו לך סרנו, רחם עלו:

פז'

הו עולם תבא, כמה תקבלי! מה חסבה שחוא בן שכו?
אינך מבחין בין האיש הנכבד ובין מי שהוא נבער?
ואם קול קרא לי והאיץ בי מה לך שואף לתוחלת הזו?
האיש במעלתו נכר לעין מתעלה על כל מי שקים:
(הא כיצד ידמוהו הנבערים
יהיו בשל מעלתו נבעתים
ומעמדו אצל הישישים:

הנה המלאך בטוח בו, כי יגיעהו אל שדה המרעה
שם הנגוהות עם התענוג ואור א-להי מזהיר:

פז'

ספיר ואבני פז וישפה שמה מקור חיים וטוב
שמה הדר צדיק וענפו לו הא-להים יחטב
ימצא לעץ-חיים ותקפו שם יאמיר כל עץ רטוב
עם לובשי תשבץ וחשן שמה אהוב לבי צפן:

שלום מבואך האהוב
ילד אביגד החטוב
מלאך אמר-נא לכרוב:

פנו לצדיק זה ניפן כי אהבתו היא כבן
יעל למחצבו בחצו נפשו א-להים יחנן:

פז'

מה-ליונה היום כי המתה מעל שובכה לא פסקה
והירח בשמש לקה מאורו ואפקו הועם וחדל
והירח בגללו כמה כבר נחצה בשל מותו - הדין שלו נטפה
אף השלמוס בכהו והוסיף והניר שוטט בקרב הארץ:

אוי ותמותי אחרי האהוב
אשר הוא אל ההשגחה מתחבר
הגיע אל העולם המזמן (הבא):

אצל הנגוהות התישב והאור לעדי עד זוהר
במקום צמידת הזמנים השתקע ונשתכחו הדאבה והדאגה:

פז'

ישלם, והשלום הוא מטרתני ואקנה אל הא-ל, רבוני
ילבין את שחרות לבי וקרבי וכל אהוב אשר נעדר
ואף התלמידים אשר אחרי? אמצם הא-ל האחד
מן האסון הזה נשמח ונבטח והגוף לא יראה אבל:

הוי היודע סודות נעלמים
העתר לנו בבריאות
הצל נפש טהורה:

שפרי גופי כבר התעדן כבר השיגוהו ישורים רבים
תכונותיו עמדו בנסיון אל הדאגות נצמד
הו א-לי, אני לסודך מיחל עבדך - קטן, שעדן לא השפיל: